

תפילת נשים: פסיפס נשי של תפילות וסיפורים; עליזה לביא; הוצ' ידיעות אחרונות 2005

בשנת 1867 ערך המורה יעקב פרוינד "סידור תפילה לנשות ישראל ובנותיה" עקב מצוקת הנשים שאין להן גוסח תפילה משלהן.

תפילות לחגים ומועדים כוללים את כל חגי ישראל. שרה בת טובים מהמפורסמות בכתבי התנאים דרשה מהנשים להופיע בבית הכנסת כמחויבות קהילתית יהודית ולא למשוך תשומת לב בלבוש עשיר ומנכר עין.

תחינת הנשים לבניין המקדש נשענת על ספרות תלמודית, מררשית ואגדית ומעלה זיקות בין נשים ובנין המקדש. התפילה "בת ציון שמעתי ממורת אמריה" נכתבה כנראה ע"י בתו של ר' יהודה הלוי ומאו נוצר המונח החדש בעברית פייטנית. הקינה מבכה את חורבן בית המקדש ומכילה בקשה לבניין המקדש מחדש.

יתחינת האמהות" לראש חודש אלול שבו נפתחו שערי שמיים של הרבנית שעריל מוכיח שזרביית היתה בעלת ידע תורני ושלטה בעולם הגמרא והמדרש. לאה שקדיאל תושבת ירוחם, חיברה למען קבוצת נשים מתפללות בעיירתם ירוחם את "תפילת הגשם", כדי שמלכד רמויות מפתח גבריות הנכרות בתפילה לגשם, תהינה רמויות נשים, כך נכנסו לתפילה רמויות של נשים חסידות אומות העולם, גיורת וכן נציגות לכל הנשים חסרות השם מכל הדורות.

"תפילה לשמחת תורה" מחזירה לנשים את הנהוג לרקוד עם ספרי התורה בעזרת נשים. תפילה זו נכתבה ע"י רבקה בת מאיר טיקטנר מהמאה ה-16 ובכוננתה היתה לכתוב פיוט הודיה לנשים.

ספר יהודית מן הספרים החיצוניים זכה לתפילה יהודית בספרי ההיסטוריה השקתה את הדולפורנס לשוכרה וכתרה את ראשו כדי למנוע ממנו כניסה לירושלים. בתפילות לשעת משבר הכוונה לתפילות של עטנות, קבלת גט, מחלה במשפחה, אבדן, שכול.

"תפילת הרעיה האימללה", "תפילה לעטנות ולמעורבות גט", "תפילת אם לשלום ילדה החולה", תפילות האם ליד קבר ילדה, הביאו נחמה לנשים רבות. "תפילה על בנות ישראל שנרצחו בידי בני זוגן" - תפילה זו נכתבה בשנת 2001 ע"י יעל לויז וזאת מהמצוקה של רצח נשים בידי בעליהן.

קברי צדיקים וכו להלל גברים בלבד. נשים נתנו כטוי לקברים המיוחסים לנשים כמו "קבר רחל אמנו", "קבר רחל אשת רבי עקיבא" ועוד. וזאת ע"מ לרומם ולשבח את אותן נשים דגולות.

חלק מהתפילות של הנשים הן גם כטוי לכמיהה לא"י. חלק מהפיוטים כוללים בקשה לזכות בעלייה לארץ ואף נכונות למות לאחד חווית הגאולה.

בתו של ר' שבזי (גדול משוררי תימן) הוסיפה פיוט: "שיר שבח והלל" וכן בקשה למחילת עוונות, לגאולה, לבניית המקדש.

גם נשות גדיבה כתבו פיוטים ובהם געגועים וכמיהה לארץ. ספר זה נכס רוחני תרבותי לנשים ולחברה היהודית בכלל.

הספר משמש פה לתלמידות חכמים, מנהיגות, אמהות בכך שהן מגסות להחיות את התפילות בנושא: שלום הילד, הילד החולה, המתגייסים לצבא, תפילות להריון ולידה, תפילה למציאת אהבה וכדו'. סיפורי חייהן של הנשים היוצרות מלמדים על כוחן של נשים לעזור לנשים, על החיות הנשית ועל השרידות.

סיפורי נשים מהמקורות וההיסטוריה כמו רות המואביה, דונה גרציה ועוד נותנות לנו כח והשראה.

תפילת חנה להולדת בנה מלמד אותנו שיש בכוחה של תפילה הנאמרת בריכוז ובכוונה להשרות תקווה ובטחון.

בתלמוד ראו פגם בתפילת האישה. נשים נחשדו בעבר כמכשפות, נשים לא נשואות נחשבו לנואפות.

אלי יזיל הסופר היהודי ותתן פריס גובל לשלום נתן צידוק גורף לתפילה ע"י מתפללים ומתפללות.

התפילה היא חיפוש אחרי התקווה ואחרי האמת. התפילה היא דרך לומר הן ליקום, לברוא, לחיים, לפשרם, לאמנה, לתקווה, לשמחה.

נשים חיות את יהדותן בעוצמה של רגש. זוהי יהדות מהלב, מהנשמה, ררשיח עם ברא עולם. זוהי יהדות אותנטית שעברה מדור לדור ללא מתווכים. כל התפילות בספר נכתבו ע"י נשים ובעברן.

תפילות נשים עברו מאם לבת, מדור לדור, מסידורים פרטיים שעברו מדור לדור.

המכנה המשותף בין כל התפילות בספר זה הן דיאלוג עם ברא עולם, תקווה לעתיד טוב יותר וחרדה לשלמות העם היהודי.

החלוקה בספר מורכבת משבעה שערים השזורים יחרוי פסיפס של זמנים, מועדים נחיי האשה.

השערים בספר הם: גן נעול, תפילות אם, תפילות נשים לשעת משבר, מצוות מן התורה, חגים ומועדים, עקרות ופריות, שלום וגאולה.

תפילות נשים יהודיות מן המאה ה-16 באיטליה מוכיח שהנשים היו למדניות ובקיאות בהלכה. מלבד השכלה תורנית הן רכשו גם השכלה כללית.

תפילה לאם נכתבה בידי זוה פנחס משוררת ומרצה לספרות ואומנות ומאו 1989 עורכת כתב עת בספרות אמנות ותרבות יהודית.

כנס "קולן" בשנת 1999 הוחלט שנשים וגברים כאחד יכירו בייחודם המגדרי ויזדו עליו באותן מלים ממש. גברים יאמרו "שלא עשני אשה ועשני כרצונו". נשים תאמרנה: "שעשני כרצונו ולא עשני איש".

ישנן בספר מזמורי נשים אנוסות מתקופת האינקוויזיציה. ישנן תפילות לפרויות: העקרות היא אמצעי לעורר פנייה ותפילה אל ברא עולם כמו שרה אמנו, רבקה, חנה וכדו'. אשה רואה בנענועיה לילד את ייעודה להיות אם. ייעודה האמיתי הוא גם חכמתה והשכלתה מלבד האמהות.

תפילות האשה למצוות מן התורה נלקחו בחלקן מאוסף היורדיקה מהספרייה הלאומית בירושלים ומספריית בית המדרש לרבנים בניוירוק.